

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Α2' Πολιτικό Τμήμα

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Ιωσήφ Τσαλαγανίδη, Προεδρεύοντα Αρεοπαγίτη, κωλυομένου του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου Γεωργίου Σακκά, Γεώργιο Κοντό, Αβροκόμη Θούα, Μιλτιάδη Χατζηγεωργίου και Κυριάκο Οικονόμου, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 25 Σεπτεμβρίου 2017, με την παρουσία και της γραμματέως, Θεοδώρα Παπαδημητρίου, για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

Του αναρρεσιέντος: Δ. Σ. του Γ., κατοίκου ..., ο οποίος παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Ιωάννη Παπανδρουλάκη.

Της αναρρεσβλήτης: Χ. Α. του Χ., κατοίκου ..., η οποία παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Θεόδωρο Πνευματικό.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 15-1-2008 αγωγή της ήδη αναρρεσβλήτης, που κατατέθηκε στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 5971/2010 του ίδιου Δικαστηρίου και 3473/2013 του Εφετείου Αθηνών. Κατά της τελευταίας απόφασης ασκήθηκε ανακοπή ερημοδικίας και εκδόθηκε η 3317/2015 απόφαση του Εφετείου Αθηνών. Την ανάρρηση και των δύο αποφάσεων του Εφετείου Αθηνών ζητεί ο αναρρεσιέντων με την από 10-11-2015 αίτηση του.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πιάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω. Ο εισηγητής Αρεοπαγίτης Κυριάκος Οικονόμου, ανέγνωσε την από 1-11-2016 έκθεση του ήδη αποχωρήσαντος από την υπηρεσία Αρεοπαγίτη Αντωνίου Ζευυίλη, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη της αιτήσεως αναρρέσεως. Ο πληρεξούσιος του αναρρεσιέντος ζήτησε την παραδοχή της αίτησης, ο πληρεξούσιος της αναρρεσβλήτης την απόρριψή της, καθένας δε την καταδικά τον αντίδικο μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

αλλά στην παράλειψη του δικηγόρου του αυτού, να ειδοποιήσει εγκαίρως τον ανακρίνοντα περί του κωλύματος του, όπως ηδύνατο να πράξει, ώστε και αυτός να αναζητήσει άλλο δικηγόρο για την εκπροσώπηση του ενώπιον του δικάνοντος την έφεσή του δικαστηρίου κατά την προαναφερθείσα δικάσιμη, εις τρόπον ώστε αν ο ίδιος ο δικηγόρος του έδειχνε τη συνήθη επιμέλεια, θα ηδύνατο να είχε αποτρέψει την ερημοδικία του, εν όψει μάλιστα του ότι ανωτέρα βία δεν συνιστά το πταίσμα του πληρεξούσιου δικηγόρου. Κατόπιν αυτών, το Εφετείο απέρριψε την ανακοπή ερημοδικίας ως κατ' ουσίαν αβάσιμη. Με τον σχετικό (τελευταίο) λόγο της αιτήσεως αναρρέσεως, με τον οποίο και μόνο προσβάλλεται η υπ' αριθ. 3317/2015 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, που απέρριψε την ασκηθείσα από τον ανακρίνοντα (αναρρεσιένοντα) ανακοπή ερημοδικίας κατά της ερήμην αυτού εκδοθείσας υπ' αριθ. 3473/2013 απόφασης του ίδιου Δικαστηρίου, προβάλλεται η αίτηση από το αριθμό 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ και συγκεκριμένα ότι το Εφετείο παραμόρφωσε το περιεχόμενο του προπαρατεθέντος από 10-4-2013 ιατρικού πιστοποιητικού του ιατρού παθολόγου Λοιμωξιολόγου Ι. Ε. Μ. με το να εκτιμήσει ότι ήταν εφικτή η επικοινωνία του άνω πληρεξούσιου δικηγόρου του προς ενημέρωση αυτού για την ανεύρεση άλλου δικηγόρου προς εκπροσώπησή του την επομένη ημέρα κατά τη συζήτηση της εκδικαζόμενης εφέσεως του, παρά το γεγονός ότι στο ιατρικό αυτό πιστοποιητικό αναφέρεται ότι ο εν λόγω δικηγόρος εμφάνιζε κατά την εξέτασή του "υπερπυξία, λήθαργο και μη παραγωγικό βήχα συνεπεία πνευμονίας δεξιού κάτω λοβού", γεγονός που δεν του επέτρεπε την άνω επικοινωνία. Όπως όμως προκύπτει από την επισκόπηση της προσβαλλομένης απόφασης, το περιεχόμενο της οποίας αναφέρεται αμέσως ανωτέρω, το Δικαστήριο δεν προέβη σε εσφαλμένη ανάγνωση και δεν απέδωσε στο φερόμενο ως παραμορφωθέν έγγραφο περιεχόμενο διαφορετικό από το πραγματικό, το οποίο αναφέρει αυτούσιο στην απόφασή του, αλλά, συνεκτιμώντας αυτό ως αποδεικτικό μέσο, προέβη στην εκτίμηση του περιεχομένου του, δηλαδή σε αποδεικτική αξιολόγησή του, καταλήγοντας στο αποδεικτικό πόρισμα, ότι ο πληρεξούσιος δικηγόρος του αναρρεσιέντος είχε την δυνατότητα να επικοινωνήσει μαζί του και να τον αναφέρει την αδυναμία του να τον εκπροσωπήσει την επομένη ημέρα λόγω της ασθένειάς του ενώπιον του προρρηθέντος δικαστηρίου, ώστε να του δοθεί η δυνατότητα ανευρέσεως άλλου δικηγόρου. Επομένως, το Εφετείο, δεν παραμόρφωσε το περιεχόμενο του ανωτέρω εγγράφου, αλλά απέδωσε σ' αυτό νόημα διαφορετικό από αυτό που θεωρεί ορθό ο αναρρεσιέντων, αναφορικώς με το αποδεικτικό πραγματικό γεγονός, πλήττοντας όμως έτσι την κρίση της προσβαλλομένης απόφασης για εκτιμητικό και όχι διαγνωστικό σφάλμα, σε σχέση με το ως άνω έγγραφο. Κατά συνέπεια, ο λόγος αυτός αναρρέσεως από τον αριθμό 20 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, είναι αβάσιμος.

Κατά τη διάταξη του αρθρ. 559 αριθ. 1 του ΚΠολΔ. ανάρρηση επιτρέπεται αν παραβιάστηκε κανόνας του ουσιαστικού δικαίου στον οποίο περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί κανόνες των δικαιοπραξιών. Ο κανόνας δικαίου παραβιάζεται, αν δεν εφαρμοσθεί, ενώ συνέτρεχαν οι πραγματικές προϋποθέσεις για την εφαρμογή του, ή αν εφαρμοσθεί, ενώ δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις αυτές, καθώς και αν εφαρμοσθεί εσφαλμένως, ή δε παράβαση εκδηλώνεται είτε με ψευδή ερμηνεία, είτε με κακή εφαρμογή, δηλαδή με εσφαλμένη υπαγωγή (ΟΛΑΠ 4/2005). Εξ άλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 19 του ΚΠολΔ, ανάρρηση επιτρέπεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες, ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζητήματα που ασκούν ουσιώδη

Κατά το άρθρο 501 ΚΠολΔ, ανακοπή κατά αποφάσεως που έχει εκδοθεί ερήμην επιτρέπεται αν εκείνος που δικάστηκε ερήμην δεν κλητεύθηκε καθόλου ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα ή αν συντρέχει λόγος ανώτερης βίας. Ως ανώτερη βία νοείται οποιοδήποτε ανυπαίτιο γεγονός εξαιρετικής φύσεως, που δεν αναμενόταν και δεν ήταν δυνατό να αποτραπεί από το διάδικο ούτε με μέτρα άκρας επιμέλειας του μέσου συνετού ανθρώπου. Τέτοιο θεωρείται και η αιφνίδια και απρόβλεπτη ασθένεια του πληρεξούσιου δικηγόρου του διαδικού, εξ αιτίας της οποίας αυτός δεν ηδυνήθη να ενεργήσει δικαστική ή εξώδικη πράξη ή να προβή στις δέουσες ενέργειες για την ανάθεση σε άλλο δικηγόρο της εκτελέσεως της εν λόγω πράξεως. Εξ άλλου, ο από το άρθρο 559 αριθ. 20 του ΚΠολΔ λόγος αναρρέσεως ιδρύεται αν το δικαστήριο παραμόρφωσε το περιεχόμενο εγγράφου με το να δεχθεί πραγματικά περιστατικά προφανώς διαφορετικά από εκείνα που αναφέρονται στο έγγραφο αυτό. Παραμόρφωση υπάρχει όταν το δικαστήριο κάνει διαγνωστικό λάθος (εσφαλμένη ανάγνωση) και αποδίδει σε ορισμένο αποδεικτικό έγγραφο, με την έννοια των άρθρων 339 και 432 επ. του ΚΠολΔ, περιεχόμενο διαφορετικό από το πραγματικό, όχι όμως όταν εκτιμώντας το έγγραφο ως αποδεικτικό μέσο προβαίνει στην εκτίμηση του περιεχομένου του, δηλαδή σε αποδεικτική αξιολόγησή του. Η παραμόρφωση πρέπει να είναι προφανής και το έγγραφο να προσκομίζεται για την απόδειξη ουσιώδους ισχυρισμού, κατά τον σχηματισμό του πορίσματος του ως προς την ύπαρξη ή όχι του αποδεικτικού γεγονότος (ΑΠ 1952/2008, ΑΠ 219/2009, ΑΠ 484/1997). Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την 3317/2015 προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο Αθηνών απέρριψε την ανακοπή ερημοδικίας που άσκησε ο ανακρίτων (εναγόμενος, εκκαλών και ήδη αναρρεσιένων) κατά της ερήμην αυτού εκδοθείσας 3473/2013 αποφάσεως, αφού εδέχθη ότι η μη παράσταση αυτού στο ίδιο Εφετείο κατά τη δικάσιμη της 1-04-2013, κατά την οποία συζητήθηκε η από 12-03-2012 έφεσή του κατά της 5971/2010 οριστικής απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δεν ήτο δυνατόν να αποδοθεί σε ανώτερη βία, λόγω της επικαλούμενης αιφνίδιας ασθένειας του πληρεξούσιου δικηγόρου του, εξαιτίας της οποίας δεν ηδυνήθη να παρασταθεί και να τον εκπροσωπήσει. Ειδικότερα, το Εφετείο εδέχθη ότι από το προσκομιζόμενο από 10-4-2013 ιατρικό πιστοποιητικό του ιατρού παθολόγου Λοιμωξιολόγου Ι. Ε. Μ., αποδεικνύεται μεν ότι ο πληρεξούσιος δικηγόρος του αναρρεσιέντος Σ. Γ. του Ν. "εξετάσθηκε οίκοι οήματα του απόγευμα και διαπιστώθηκε ότι εμφανίζει υπερπυξία, λήθαργο και μη παραγωγικό βήχα συνεπεία πνευμονίας δεξιού κάτω λοβού και του συνεστήθη φαρμακευτική αγωγή και παραμονή οίκοι επί μία εβδομάδα", πλην όμως, εν όψει του ότι η συζήτηση της κρινόμενης υποθέσεως επρόκειτο να γίνει την επομένη ημέρα της ασθένειας και περί ώρα 11.00 και ο εν λόγω πληρεξούσιος δικηγόρος του ανακρίτωντος βρισκόταν στην οικία του, έχοντας κανονικό επίπεδο συνειδησέως με το περιβάλλον, είχε την ευχέρεια να ειδοποιήσει εγκαίρως τον ανακρίτωντα, προκειμένου αυτός να ανεύρει άλλο δικηγόρο, ο οποίος θα είχε δυνατότητα να παρασταθεί ενώπιον του δικάζοντος την έφεσή του δικαστηρίου κατά την προαναφερθείσα δικάσιμη για να εκδικάσει την υπόθεση ή για να ζητήσει αναβολή της δίκης στο πρόσωπο του άνω πληρεξούσιου δικηγόρου του, ήταν δε εφικτή η τιαυτή επικοινωνία εν όψει της προεκτεθείσας ασθένειάς του εν λόγω δικηγόρου και του χρόνου που παρουσιάστηκε αυτή προς ανεύρεση άλλου δικηγόρου και συνεπώς, το γεγονός ότι ο ανακρίτωντος δεν εμφανίσθηκε, ούτε εκπροσωπήθηκε από πληρεξούσιο δικηγόρο κατά τη δικάσιμη της 11-4-2013 και ακολούθως δικάστηκε ερήμην, δεν οφειλόταν σε γεγονός ανωτέρας βίας, δηλαδή στην ασθένεια του πληρεξούσιου δικηγόρου του ανακρίτωντος, όπως αυτός επικαλείται,

επίδραση στην έκβαση της δίκης. Από την υπ' όψη δυνάμει, που αποτελεί κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 του Σύνταγματος, προκύπτει ότι ο προβλεπόμενος απ' αυτή λόγος αναρρέσεως ιδρύεται όταν στην ελπίσαντα πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτινείται καθόλου πραγματικά περιστατικά (έλλειψη αιτιολογίας), ή όταν τα εκτινόμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου για την επίτευξη της απαγγελθείσας έννομης συνέπειας ή την άρνησή του (ανεπαρκής αιτιολογία) ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους (αντιφατική αιτιολογία (ΟΛΑΠ 1/1999). Δεν υπάρχει όμως ανεπάρκεια αιτιολογιών, όταν η απόφαση περιέχει συντοντικές αλλά πλήρεις αιτιολογίες (ΑΠ 622/1983). Το κατά νόμο δε αναγκαίο περιεχόμενο της ελπίσαντος προτάσεως προσδιορίζεται από τον εκάστοτε εφαρμοστέο κανόνα ουσιαστικού δικαίου, του οποίου το πραγματικό πρέπει να καλύπτεται πλήρως από τις παραδοχές της απόφασεως στο αποδεικτικό της πόρισμα, και να μην καταλείπονται αμφιβολίες (ΑΠ 413/1993). Ελλείψεις δε αναγόμενες μόνο στην ανάλυση και στάθμιση των αποδεικτικών μέσων και γενικότερα ως προς την αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος, αν αυτό διατυπώνεται σαφώς, δεν συνιστούν ανεπαρκείς αιτιολογίες (ΟΛΑΠ 861/1984). Δηλαδή, μόνο το τι απεδείχθη ή δεν απεδείχθη είναι ανάγκη να εκτινεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς, και όχι γιατί απεδείχθη ή δεν απεδείχθη (ΑΠ 1547/1997). Τα επισημαθέντα του δικαστηρίου, που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων δεν συνιστούν παραδοχές επί τη βάσει των οποίων διαμορφώνεται το αποδεικτικό πόρισμα και ως εκ τούτου δεν αποτελούν "αιτιολογία" της απόφασεως, ώστε στο πλαίσιο της ερευνημένης διατάξεως του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ να επιδέχεται αυτή μομφή για αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια, ενώ δεν δημιουργείται ο ίδιος λόγος αναρρέσεως του αριθμού 19 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ ούτε εξαιτίας του ότι το δικαστήριο δεν αναλύει ιδιαίτερω και διεδικώς τα μη συνιστώντα αυτοτελείς ισχυρισμούς επιχειρήματα των διαδίκων, οπότε ο σχετικός λόγος αναρρέσεως απορρίπτεται ως απαράδεκτος (ΑΠ 465/1988). Τέλος, από τη διάταξη του άρθρου 561 παράγραφος 1 του ΚΠολΔ προκύπτει, ότι η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας των πραγματικών περιστατικών, εφόσον δεν παραβιάστηκαν με αυτά κανόνες ουσιαστικού δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί, ή εφόσον η εκτίμηση τους δεν ιδρύει λόγους ανάρρησης από τους αριθμούς 19 και 20 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, είναι από τον Άρειο Πάγο ανέλεγκτη, ο δε αντίστοιχος λόγος αναρρέσεως, εκ του περιεχομένου του οποίου προκύπτει ότι δεν συντρέχει καμία από τις προαναφερθείσες εξαιρετικές περιπτώσεις απορρίπτεται ως απαράδεκτος, εφ' όσον πλέον πλήττεται η ουσία της υποθέσεως που δεν υποκείται σε αναιρετικό έλεγχο (ΑΠ 1987/2007).

Περαιτέρω, από τα άρθρα 57 εδ. α', 59 εδ. α' και 932 ΑΚ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 361, 362 και 367 ΠΚ, συνάγονται τα εξής: Όποιος παράνομα προσβάλλεται στην προσωπικότητά του, νοουμένη ως το προστατευόμενο από το Σύνταγμα (άρθρ. 2 παρ.1) σύνολο των αξιών που απαρτίζουν την ουσία του ανθρώπου, και ειδικότερα προσβάλλεται στην προστατευόμενη από το Σύνταγμα (άρθρ. 5 παρ.2) τιμή ή υπόληψή του, με δυσφήμιση ή εξύβριση, έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Το δε δικαστήριο δύναται, επιπλέον, αφού λάβει υπ' όψη το είδος της προσβολής, να καταδικάσει τον υπαίτιο προσβάλε να αποκαταστήσει την ηθική βλάβη εκείνου που έχει προσβληθεί. Η ικανοποίηση συνίσταται σε πληρωμή χρηματικού ποσού, σε δημοσίευμα, ή σε οτιδήποτε επιβάλλεται από τις περιστάσεις. Τέτοιο προστατευόμενο έννομο αγαθό είναι

και η τιμή και η υπόληψη κάθε ανθρώπου. Εξ άλλου, κατά το άρθρο 914 ΑΚ, όποιος ζημιώσει άλλον παράνομα και υπαίτια έχει υποχρέωση, ανά τον αποζημιώσει, κατά δε το άρθρο 932 ΑΚ σε περίπτωση αδικπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Αυτό ισχύει ιδίως για εκείνον που έπαθε προσβολή της υγείας, της τιμής ή της ακεραιότητας του ή στερήθηκε την ελευθερία του. Για να γεννηθεί αξίωση προστασίας από προσβολή της προσωπικότητας κατά τις διατάξεις των άρθρων 57, 59, 914, 932 του ΑΚ πρέπει η προσβολή να είναι παράνομη, να αντικείται δηλαδή σε διάταξη που απαγορεύει συγκεκριμένη πράξη, για την οποία προσβάλλεται έκφραση αυτής, είναι δε αδιάφορο σε ποιο τμήμα δικαίου βρισκείται η διάταξη που απαγορεύει την προσβολή. Έτσι, η προσβολή μπορεί να προέλθει και από ποινικός κολάσιμη πράξη, όπως εξύβριση, απλή δυσφήμιση ή ουκοφαντική δυσφήμιση, που προβλέπονται και τιμωρούνται από τις διατάξεις των άρθρων 361, 362 και 363 του Π.Κ. Ειδικότερα, από τη διάταξη του άρθρου 361 παρ.1 Π.Κ, κατά την οποία όποιος, εκτός από τις περιπτώσεις της δυσφήμισης (άρθρα 362 και 363), προσβάλλει την τιμή άλλου με λόγο ή με έργο ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή, συνάγεται ότι για τη στοιχειοθέτηση της αξιόπονης πράξεως της εξύβρισεως, που συνιστά συγχρόως και αδικπραξία κατά τις ΑΚ 57-59 και 914, απαιτείται ο δράστης να εκδηλώνει αμφισβήτηση για την ηθική ή κοινωνική αξία κάποιου προσώπου ή καταφρόνηση. Η εκδήλωση αυτή του δράστη μπορεί να συντελεσθεί είτε προφορικά είτε εγγράφως, είτε με έργο, αρκεί να κατατείνει στην μείωση της τιμής ή της υπόληψης του παθόντος. Για την υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος αυτού απαιτείται ο δράστης να γνωρίζει και να θέλει με την ενέργειά του να προσβάλει την τιμή και υπόληψη του παθόντος. Απλές κρίσεις και γνώμες ή χαρακτηρισμοί που ενέχουν αμφισβήτηση κατά την κοινή αντίληψη της κοινωνικής ή ηθικής αξίας του παθόντος ή εκδήλωση καταφρόνησεως ή ονειδισμού αυτού είναι δυνατόν να θεμελιώσουν το έγκλημα της εξύβρισεως όχι όμως εκείνο της δυσφήμισεως (απλής ή ουκοφαντικής). Όμως, κατά το άρθρο 367 παρ. 1 περ. α-δ' ΠΚ το άδικο των προβλεπόμενων στα άρθρα 361 και 362 του ίδιου Κώδικα πράξεων αίρεται, μεταξύ των άλλων περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο αυτό, και όταν πρόκειται για εκδηλώσεις που γίνονται για την εκτέλεση νομίμων καθηκόντων, την άσκηση νόμιμης εξουσίας ή για τη διασφάλιση (προστασία) δικαιώματος ή από άλλο δικαιολογημένο ενδιαφέρον ή σε ανάλογες περιπτώσεις (περ. γ' και δ'). Η τελευταία αυτή διάταξη (ΠΚ 367) για την ενότητα της έννομης τάξεως εφαρμόζεται αναλογικώς και στο χώρο του ιδιωτικού δικαίου, όπως αυτός οριοθετείται από τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 57-59 και 914 επ. ΑΚ. Επομένως, αιρομένου του άδικου χαρακτήρα των προαναφερθεισών αξιόποινων πράξεων (με την επιφύλαξη, όπως κατωτέρω, της ΠΚ 367 παρ. 2) αποκλείεται και το στοιχείο του παρανόμου της επιζήμιας συμπεριφοράς ως όρου της αντίστοιχης αδικπραξίας του αστικού δικαίου. Έτσι, η προσβολή περιπτώσεως του άρθρου 367 παρ. 1 του ΠΚ αποτελεί αυτοτελή ισχυρισμό καταλυτικό της αγωγής της προσβληθέντος (ένσταση), λόγω άρσεως του παρανόμου της προσβολής. Ωστόσο, κατά την παρ. 2 του άρθρου 367 Π.Κ., η προαναφερόμενη άρση του άδικου χαρακτήρα της προσβολής με δυσφήμιση ή εξύβριση ανατρέπεται, αν από τον τρόπο που έλαβαν χώρα οι δυσφημιστικές ή εξυβριστικές δηλώσεις προκύπτει σκοπός εξύβρισεως, δηλαδή σκοπός εκφράσεως καταφρόνησεως από τον προσβόλεα προς εκείνον που προσβάλλεται. Ειδικός σκοπός εξύβρισεως, που ως νομική έννοια ελέγχεται από τον Άρειο Πάγο, υπάρχει στον

τρόπο εκδηλώσεως της προσβλητικής της τιμής του άλλου συμπεριφοράς, όταν αυτός δεν ήταν αντικειμενικός αναγκαίος για τη δέουσα απόδοση του περιεχομένου της εκφράσεως εκείνου που φέρεται ότι ενεργεί από δικαιολογημένο ενδιαφέρον και ο οποίος, καιτοι γνωρίζε τούτο, χρησιμοποίησε τον τρόπο αυτόν για να προσβάλει την τιμή του άλλου. Έτσι, ο ειδικός σκοπός εξύβρισεως έγκεται στην ενουνεδίκτη υπέρβαση των ορίων του δικαίωματος, η οποία κατατείνει ειδικώς στην προσβολή της τιμής και αποτελεί πρόσθετο στοιχείο της υποκειμενικής υποστάσεως του αδικήματος.

Στην προκειμένη περίπτωση, με την υπ' αριθ. 5971/2010 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, το περιεχόμενο της οποίας ενουματώθηκε, στην υπ' αριθ. 3473/2013 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, μετά την απόρριψη της κατ' αυτής εφέσεως ως ανυποστήρικτης, έγιναν δεκτά, κατά την ανέλεκτη επί της ουσίας εκτίμηση των αποδείξεων, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: "Στις ...-2006, στη ..., εξαφανίσθηκε ο 11χρονος Α. ή Α. Μ.. Στα πλαίσια της ποινικής διαδικασίας για την ανωτέρω εξαφάνιση, ο ανήλικος Α. Ζ. του Π. και της Α. κατέστη ύποπτος μαζί με άλλους τέσσερις ανήλικους για την τέλεση της πράξης της ανθρωποκτονίας από πρόθεση και από κοινού σε βάρος του εξαφανισθέντος, στη συνέχεια δε, άπαντες κατέστησαν και κατηγορούμενοι για την πράξη αυτή. Κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας η ενάγουσα (ήδη αναρριβλητή), που υπηρέτησε μέχρι την αυτοδίκαιη αποχώρησή της το έτος 2006 σε θέση ... της βαθμίδας του επίκουρου καθηγητή του Παιδαγωγικού Τμήματος ... του ..., με γνωστικό αντικείμενο την "Ψυχολογία", διορίστηκε ως τεχνική σύμβουλος της πολιτικής αγωγής, ενώ ο ενάγονος (ήδη αναρριβείων), που είναι ψυχίατρος, διορίστηκε ως τεχνικός σύμβουλος του προαναφερθέντος ανήλικου κατηγορουμένου. Με αφορμή την άποψη της ενάγουσας πως για το θάνατο του Α. Μ. ευθύνεται κύκλωμα παιδαγωγίας, στο οποίο εμπλέκονταν και οι ανήλικοι κατηγορούμενοι, άποψη την οποία διατύπωσε δημόσια σε διάφορες τηλεοπτικές εκπομπές, αλλά και σε συνέντευξη τύπου, που έλαβε χώρα την ...-02-2007 με αντικείμενο το εν λόγω συμπέρασμα της έκθεσής της, άρχισε να αναπτύσσεται έντονη αντίδικα μεταξύ αυτής και της οικογένειας του ανήλικου κατηγορουμένου Ζ., στην οποία αντιδικαία ενεπλάκη και ο ενάγονος (ήδη αναρριβείων) ως τεχνικός σύμβουλος του τελευταίου. Οι απόψεις της ενάγουσας για την εξαφάνιση του ανήλικου Α. δεν έγιναν δεκτές από το Ποινικό Δικαστήριο, που εκδίκασε την υπόθεση και δέχθηκε με την αριθμό 1481 α-1481 β-1965-2027-2028-2085α-2085β/2008-233-233α/2009 απόφαση του ότι οι ανήλικοι κατηγορούμενοι τέλεσαν την πράξη της μη σκοπούμενης θανατηφόρας ουματικής βλάβης από κοινού, πλην, όμως, αποτέλεσαν υλικό της δικογραφίας και ελήφθησαν υπόψη και γι' αυτό το Δικαστήριο αναφέρθηκε σ' αυτή στο σκεπτικό του, απορριπτόσαν αυτές αιτιολογημένα. Επίσης αποδείχθηκε ότι, στις ...-02-2007, στο δελτίο είδησεων του πανελληνίας εμβέλειας τηλεοπτικού σταθμού "...", εμφανίσθηκε η ενάγουσα, η οποία εξέθεσε εκ νέου τις προαναφερόμενες απόψεις της, επρόκειτο, δε, να ακολουθηθεί συζήτηση, στην οποία, μεταξύ άλλων, θα συμμετείχε και ο ενάγονος. Ωστόσο, όταν η ενάγουσα αντιλήφθηκε την παρουσία του ενάγονου αποχώρησε από την τηλεοπτική εκπομπή, γεγονός ενδεικτικό της μεταξύ τους αντιδικαίας. Στη διάρκεια της τηλεοπτικής εκπομπής, λοιπόν, ο ενάγονος, αναφερόμενος στην ενάγουσα, στις επιστημονικές μεθόδους της, αλλά και στην άποψη της για το θάνατο του Α. Μ., μεταξύ άλλων, είπε: "...παιρνε κούκλες και ανδρικήλα και γυρνάει στους δρόμους της Θεσσαλονίκης και σας φωνάει κι εσείς τα θώα θώματα τρέχετε και την καλύπτετε...", "...και είναι τελείως

διαφορετικό να κοροϊδεύουμε τις αρχές, τον ελληνικό λαό με δημοσιογραφικές ατάκες με με υστερίες γυναικείες του στιλ παιδεραστία. Λέτε κι ήρθατε εσείς τώρα κ. Κ. και κ. Α. να μας μιλήσετε για την παιδεραστία...", "...παλεύετε για την άποψη που κρατάει ενδιαφέρον στην τηλεόραση, για να βγαίνετε συχνά και ν' ανεβάζετε τις μετοχές σας. Γι' αυτήν την άποψη παλεύετε. Κι εσείς και μερικοί σαν κι εσάς...". Κατόπι, στις ...-03-2007, στην εκπομπή "... του πανελληνίας εμβέλειας τηλεοπτικού σταθμού "...", που αναφερόταν στην εξαφάνιση του ανήλικου Α. και συμμετείχε ο ενάγονος, αναφερόμενος στην ενάγουσα, που ήταν απύουσα, μεταξύ άλλων, είπε: "...Εμείς στέλνουμε εξώδικο στο ... για να ζητήσουμε να ανασκευάσει το διασυρμό της χώρας μας με ανεύθυνες πληροφορίες που κάποια κυρία με τη συμπαράσταση του από δω κυρίου δημοσιογράφου τα είπατε χωρίς να ακουστεί και η δεύτερη σκέψη...", "...Αποπλανείτε τον κόσμο και τη δικαστική δικαιοσύνη...". Περαιτέρω, στις ...-04-2007, στην εκπομπή "... του πανελληνίας εμβέλειας τηλεοπτικού σταθμού "...", αναφορικά με την ίδια υπόθεση, όπου συμμετείχαν μεταξύ άλλων και οι διάδικοι, εκθέτοντας τις απόψεις τους για το τι συνέβη στον εξαφανισθέντα ανήλικο, η δε ενάγουσα τις παρουσίασε όρθια, κάνοντας παράλληλα χρήση ενός χάρτη της πόλης της ... Στη διάρκεια της εκπομπής αυτής υπήρξε ένταση μεταξύ των διαδίκων και ο ενάγονος, αναφερόμενος στην ενάγουσα, μεταξύ άλλων, είπε: "... δεν μπορεί να μονοτυλήσει μια εκπομπή πουλώντας φαντασιώσεις...", "... το θώμα είμαστε εμείς που θέλουμε την αλήθεια και δεν παραπλανούμε τον κόσμο...", "... δεν διηγούμαστε φαντασιώσεις...", "... Τέταρτον, όλο αυτό το σόου που είδαμε, μια γυναικα καθηγήτρια να σηκώνεται επάνω να μας δείχνει χάρτες...", "... διαβάει και λέει πράγματα απίθανα...", "... Κυρία μου με ποιες γνώσεις τα λέτε όλα αυτά; Ποια είστε; Δείξτε μας επιτέλους τα πτυχία σας. Διότι αυτή η κυρία που βλέπετε υπογράφει ως αναπληρώτρια καθηγήτρια ψυχολογίας...", "...αυτή η κυρία εκφέρει γνώμη, παραπλανεί τον κόσμο...", "...αλλά δεν έχει το δικαίωμα γιατί δεν έχει τον τίτλο, αυτό λέει η κ. Ε. ...". Τέλος, στις ...-05-2007, στην εκπομπή "... του πανελληνίας εμβέλειας τηλεοπτικού σταθμού "...", που αναφερόταν στις διαστραμένες απόψεις και την αντιδικαία των διαδίκων-τεχνικών συμβούλων για την εξαφάνιση του ανήλικου Α. και συμμετείχε και ο ενάγονος, αναφερόμενος στην ενάγουσα, που ήταν κατ' αρχήν απύουσα, μεταξύ άλλων, είπε: " Η κυρία Α. υπογράφει σαν αναπληρώτρια καθηγήτρια ψυχολογίας, πράγμα που δεν υπάρχει, διότι εμείς έχουμε όλα τα χαρτιά απ' όλα τα πανεπιστήμια, που δεν τη γνωρίζει κανένας. Άρα, λοιπόν, από τη στιγμή που θα μας φέρει τα χαρτιά ποια στην πραγματικότητα είναι, μετά θα μπορεί να έχει και γνώμη". Ακολούθησε τηλεφωνική παρέμβαση της ενάγουσας, ζήτησε, δε, ο παρουσιαστής απ' τον ενάγονο να επαναλάβει όσα είχε προαναφέρει για την ενάγουσα και ο τελευταίος είπε: " Η κυρία Ε. ή Βορειοηπειρωτίσσια ζήτησε κάποια στιγμή, πριν από ένα μήνα περίπου, από την κυρία να δηλώσει ποια πραγματικά είναι και σαν τι ασχολείται με την υπόθεση, πράγμα το οποίο η κυρία δεν έχει κάνει ποτέ", ενώ μετά από σχετική ερώτηση του παρουσιαστή συνεχίζει λέγοντας: " Όχι, είναι τεχνικός σύμβουλος, αλλά πράγμα που δεν έχει κάνει ποτέ και εγώ, όταν πρέπει να αναφερθώ, δεν ξέρω σαν τι πρέπει να αναφερθώ. Να την ονομάσω τεχνική σύμβουλο; Δεν έχω κανένα πρόβλημα, αλλά πρέπει η ίδια να δηλώσει σαν τι είναι σε αυτή την υπόθεση. Εγώ δηλώνω ψυχίατρος. Τίποτα άλλο". Στη συνέχεια, η ενάγουσα αναφέρθηκε στον ενάγονο και ο τελευταίος συνέχισε λέγοντας: "... Εγώ να τελειώσω ζανουρωθόντας: "Ποια είναι αυτή η κυρία;". ... Να μας απαντήσει κάποια στιγμή ποια είναι, να μας φέρει τα διπλώματά της, αυτό ζήτησε η κυρία Ε. ...Αν ένας δεν έχει τις κατάλληλες γνώσεις πως ασχολείται με το θέμα;". Με όλες τις

προαναφερόμενες φράσεις, που διατύπωσε ο ενάγονος στις ανωτέρω τηλεοπτικές εκπομπές και έλαβαν γνώση εκατομμύρια τηλεθεατές εξαιτίας της πανελληνίας εμβέλειας των τηλεοπτικών σταθμών και της μεγάλης τηλεθέσεως των συγκεκριμένων εκπομπών, αμφισβήτησε την ακαδημαϊκή ιδιότητα, την επαγγελματική εντιμότητα και την προσωπική ηθική της ενάγουσας και απαξίωσε την επιστημονική κατάρτιση της, προσβάλλοντας την τιμή και την υπόληψη της και επιδεικνύοντας καταφρόνηση στο πρόσωπό της, καθόσον την παρουσιάζει ως άτομο ανειθίμο και ματαιόδοξο, χωρίς επιστημονική κατάρτιση, που εξαπατά τον εντολέα της, την ελληνική κοινή γνώμη και τις δικαστικές αρχές, τα εξέφρασε, δε, αυτά ο ενάγονος γνωρίζοντας ότι ήταν ικανά να παράγουν εξωτερικά την εντύπωση καταφρόνησεως της ενάγουσας και να δημιουργήσουν μειωτικές παραστάσεις στους τηλεθεατές για το πρόσωπό της και γνωρίζοντας, επίσης, ότι ήταν πρόσφορα για να προσβάλουν την τιμή της, διότι σκοπός του ήταν να μειώσει το κύρος των απόψεων της ενάγουσας, με τις οποίες διαφωνούσε, ενώ, παράλληλα, θα μπορούσαν να λείπουν εντελώς ως καθαρά καταφρονητικές και απασιωτικές και να αντικατασταθούν με άλλες περισσότερο πρόσφορες και πιο ήπιες εκφράσεις, γεγονός που καταδεικνύει, τον, σε κάθε περίπτωση, εξυβριστικό σκοπό του ενάγονου, απορριπτόμενος, ως εκ τούτου, του πιο πάνω ισχυρισμού του ενάγονου, που στηριζόμαστε στο άρθρο 367 Π.Κ., ως αβάσιμο...

Συνεπώς, οι πράξεις αυτές του ενάγονου, που συνιστούν αδικπραξία, πρόσβαλαν την προσωπικότητα της ενάγουσας και παρέχουν σ' αυτήν την αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω της σημαντικής ηθικής βλάβης που υπέστη. Για την αποκατάσταση, δε, αυτής προσήκει, ενόψει του είδους, της βαρύτητας, του τρόπου της προσβολής, του τόπου, του χρόνου, καθώς και του μέσου που τελέσθηκε ως και της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των διαδίκων μερών, η καταβολή χρηματικής ικανοποίησης ποσού 20.000 ευρώ, το οποίο είναι εύλογο". Με βάση τις ως άνω παραδοχές και εκτιμήσεις του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, το περιεχόμενο των οποίων ενουματώνεται, κατά τα προεκτεθέντα, στην προσβαλλόμενη υπ' αριθ. 3473/2013 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, κρίθηκε ότι συντρέχουν στο πρόσωπο του ενάγονου το αντικειμενικό και υποκειμενικό στοιχεία της αδικπραξίας, με την ειδικότερη μορφή του εγκλήματος της εξύβρισεως του άρθρου 361 Π.Κ., που συνιστά προσβολή της προσωπικότητας της ενάγουσας και αφού απορριβήθηκε η προσβληθείσα ένσταση του ενάγονου, περι άρσεως του άδικου χαρακτήρα της άνω πράξεως κατ' άρθρο 367 παρ. 1 Π.Κ, κατά παραδοχή της ενένστασης της ενάγουσας περί του ότι η πράξη αυτή τελέσθηκε με σκοπό εξύβρισεως, κατ' άρθρο 367 παρ. 2 Π.Κ, αναγνωρίθηκε ότι ο ενάγονος οφείλει να καταβάλει στην ενάγουσα νομισματικώς το ποσό των 20.000 ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, συνυπεία προσβολής της προσωπικότητάς της με συμπεριφορά συνιστούσα την αξιόπονη πράξη της εξύβρισεως. Κρίνοντας έτσι το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε και δεν παραβίασε, τις εφαιρμοσθείσες ως άνω ουσιαστικές διατάξεις των άρθρων 57, 59, 914, 932 ΑΚ, 361, 366 παρ. 3, 367 παρ. 2β του Π.Κ, 2 παρ. 1 και 5 παρ.1 του Συντάγματος, καδ' όσον τα ανέλεγκτες ως άνω δεκτά γεγνόμενα ως αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά πληρούν το πραγματικό της νομικής έννοιας της προσβολής της προσωπικότητας της αναρριβλητής με συμπεριφορά που συνιστά το αδικημα της εξύβρισεως και μάλιστα της ειδικής μορφής, της επί σκοπώ εξύβρισεως τελέσεως του αδικήματος αυτού, ώστε να δικαιολογείται η παραδοχή της αγωγής της αναρριβλητής, ενώ στην περίπτωση αυτή, δεν υπάρχει, κατά τα προεκτεθέντα, έδαφος εφαιρμογής της

διατάξεως του άρθρου 367 §1εδ. δ' του ΠΚ. Επομένως, τα όσα αντίθετα υποστηρίζει ο αναφερόμενος με τους πρώτο, δεύτερο, τρίτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο και όγδοο, κατά το οικείο μέρος τους, λόγους του αναφερόμενου, με τους οποίους αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, κρίνονται αβάσιμα, όπως και οι αντίστοιχοι λόγοι αναφέρεως, κατά το μέρος τους αυτό. Εξ άλλου, από τις ίδιες ως άνω παραδοχές της προσβαλλόμενης αποφάσεως, στο αποδεικτικό της πόρισμα προκύπτει ότι έχει νόμιμη βάση, και δη την απαιτούμενη αιτιολογία, γιατί καλύτερα χωρίς λογικά κενά και αντιφάσεις και με πληρότητα και σαφήνεια, χωρίς να χρειάζονται οποιαδήποτε άλλη περαιτέρω παραδοχή, το πραγματικό των εφαρμοστέων εδώ κανόνων ουσιαστικού δικαίου των άρθρων 57, 59, 914, 932 του ΑΚ και 361 και 367 παρ. 1 περ. δ και 2 ΠΚ τις οποίες η προσβαλλόμενη απόφαση δεν παρεβίασε εκ πλάγιου με ανεπαρκείς αιτιολογίες, ενώ δεν ήταν αναγκαία η παράθεση και άλλων. Ειδικότερα, με σαφήνεια και πληρότητα καταλήγει το δικαστήριο της ουσίας στο αποδεικτικό του πόρισμα, ότι συντρέχουν στο πρόσωπο του εναγομένου τα αντικειμενικά και υποκειμενικά στοιχεία της αδικπραξίας, με την ειδικότερη μορφή του εγκλήματος της εξυβρίσεως του άρθρου 361 Π.Κ., που συνιστά προσβολή της προσωπικότητας της ενάγουσας και ότι η προβληθείσα ένσταση του εναγομένου, περί άρσεως του αδικού χαρακτήρα της άνω πράξεως κατ' άρθρον 367 παρ. 1 ΠΚ, είναι απορριπτέα κατά παραδοχή της αντέντασης της ενάγουσας περί του ότι η πράξη αυτή τελέσθη με σκοπό εξυβρίσεως, κατ' άρθρον 367 παρ. 2 ΠΚ, αρκούσαν δε προς τούτο και δικαιολογούσαν την παραδοχή της ένδικης αγωγής, ως προς τα παραπάνω κρίσιμα ζητήματα οι παραδοχές του δικαστηρίου της ουσίας, ότι "...με όλες τις προαναφερόμενες φράσεις, που διατύπησε ο εναγόμενος στις ανωτέρω τηλεοπτικές εκπομπές και έλαβαν γνώση εκατομμύρια τηλεθεατές εξαιτίας της πανελληνίας εμβέλειας των τηλεοπτικών σταθμών και της μεγάλης τηλεθέασης των συγκεκριμένων εκπομπών, αμφισβήτησε την ακαδημαϊκή ιδιότητα, την επαγγελματική εντιμότητα και την προσωπική ηθική της ενάγουσας και απαξίωσε την επιστημονική κατάρτιση της, προσβάλλοντας την τιμή και την υπόληψη της και επιδεικνύοντας καταφρόνηση στο πρόσωπό της, καθόσον την παρουσιάζει ως άτομο ανεύθυνο και ματαιόδοξο, χωρίς επιστημονική κατάρτιση, που εξαπατά τον εντολέα της, την ελληνική κοινή γνώμη και τις δικαστικές αρχές, τα εξέφρασε, δε, αυτά ο εναγόμενος γνωρίζοντας ότι ήταν ικανά να παράγουν εξωτερικά την εντύπωση καταφρόνησης της ενάγουσας και να δημιουργήσουν μειωτικές παραστάσεις στους τηλεθεατές για το πρόσωπό της και γνωρίζοντας, επίσης, ότι ήταν πρόσφορα για να προσβάλουν την τιμή της, διότι σκοπός του ήταν να μειώσει το κύρος των απόψεων της ενάγουσας, με τις οποίες διαφωνούσε, ενώ, παράλληλα, θα μπορούσαν να λείπουν εντελώς ως καθαρά καταφρονητικές και απαξιωτικές και να αντικατασταθούν με άλλες περισσότερο πρόσφορες και πιο ήπιες εκφράσεις, γεγονός που καταδεικνύει τον, σε κάθε περίπτωση, εξυβριστικό σκοπό του εναγομένου, απορριπτόμενου, ως εκ τούτου, του πιο πάνω ισχυρισμού του εναγομένου, που στηρίζετο στο άρθρο 367 Π.Κ., ως αβάσιμους και ότι οι πράξεις αυτές του εναγομένου, που συνιστούν αδικπραξία, πρόσβαλαν την προσωπικότητα της ενάγουσας και παρέχουν σ' αυτήν την αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω της σημαντικής ηθικής βλάβης που υπέστη, για την αποκατάσταση, της οποίας προσέχει, ενόψει του είδους, της βαρύτητας, του τρόπου της προσβολής, του τόπου, του χρόνου, καθώς και του μέσου που τελέσθηκε ως και της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των διαδίκων μερών, η καταβολή χρηματικής ικανοποίησης ποσού 20.000 ευρώ, το οποίο είναι εύλογο". Επομένως, τα όσα

αντίθετα υποστηρίζει ο αναφερόμενος με τους πρώτο, δεύτερο, τρίτο, πέμπτο, έκτο, έβδομο και όγδοο, κατά το οικείο μέρος τους, λόγους του αναφερόμενου με τους οποίους αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η πλημμέλεια από τον αριθμό 19 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ κρίνονται αβάσιμα, όπως και οι αντίστοιχοι λόγοι αναφέρεως, κατά το μέρος τους αυτό. Περαιτέρω, οι ίδιοι ως άνω λόγοι αναφέρεως (πρώτος, δεύτερος, τρίτος, πέμπτος, έκτος, έβδομος και όγδοος), κατά τις εις αυτούς περιλαμβανόμενες αιτιάσεις από τις διατάξεις των άρθρων 559 αριθ. 19 και 561 παρ. 1 ΚΠολΔ, ότι υπάρχει εοφθαλμική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 57, 59, 914, 932 του ΑΚ και 361, 366 παρ. 3, 367 παρ. 1 και 2 ΠΚ και έλλειψη νόμιμης βάσεως ή ανεπάρκεια και αντιφατικότητα των αιτιολογιών της προσβαλλόμενης απόφασης, σχετικώς με την εκτίμηση των αποδείξεων, που αφορούν τα ως άνω κρίσιμα ζητήματα, είναι απαράδεκτο, αφού, κατά τα προεκτεθέντα, ως προς τα ανωτέρω ζητήματα, το από τις αποδείξεις πόρισμα εκτίθεται με σαφήνεια, πληρότητα και κατά λογική ακολουθία τρόπο στην προσβαλλόμενη απόφαση, και με τους λόγους αυτούς, κατά τα λοιπά, πλήττεται πλέον, μέσω των αναφερόμενων στο αναφερόμενο επιχειρημάτων του αναφερόμενου, η ουσία υποκειμενικής της υποθέσεως, που δεν υπόκειται σε αναρετικό έλεγχο. Τέλος, με τον πρώτο λόγο αναφέρεως, προβάλλεται, εκτός των άλλων, και η αιτίαση, από το άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ, ότι το δικαστήριο της ουσίας έλαβε υπόψη αγωγικό ισχυρισμό και συγκεκριμένα, ότι η προσβολή της προσωπικότητας της ενάγουσας συνίσταται σε συμπεριφορά αυτού που αποτελεί απλή δυσφήμιση, κατά την έννοια του άρθρου 362 του Π.Κ., χωρίς να εκτίθενται στην αγωγή πραγματικά περιστατικά που θεμελιώνουν την αδικπρακτική του ευθύνη στη διάταξη αυτή, στην οποία τελικά εδέχθη το δικαστήριο ότι θεμελιώνεται η προσβολή της προσωπικότητας της ενάγουσας. Ο λόγος αυτός της αναφέρεως είναι προεχόντως αλυσιτελής, αφού σύμφωνα προς τα προεκτεθέντα, το δικαστήριο της ουσίας εδέχθη, ότι η προσβολή της προσωπικότητας της αναρεσίβλητης τελέσθη με συμπεριφορά που συνιστά το αδίκημα της εξύβρισης του, ενώ μάλιστα της ειδικής μορφής, της επί σκοπού εξυβρίσεως τελέσεως του αδικήματος αυτού, ώστε να δικαιολογείται η παραδοχή της αγωγής της αναρεσίβλητης, πέραν του ότι, όπως προκύπτει από την παραδεκτή επισκόπηση της ένδικης αγωγής, στην τελευταία εκτίθενται όλα εκείνα τα αναγκαία περιστατικά που θεμελιώνουν προσβολή της προσωπικότητας της ενάγουσας με συμπεριφορά του εναγομένου συνιστάσας ουκοφαντική δυσφήμιση, στα οποία περιλαμβάνονται και αυτά της απλής δυσφήμισης, ώστε ο λόγος αυτός της αναρέσεως να είναι σε κάθε περίπτωση και αβάσιμος.

Κατά το άρθρο 559 αριθ. 8 ΚΠολΔ αναίρεση επιτρέπεται και αν το δικαστήριο παρά το νόμο έλαβε υπόψη πράγματα που δεν προτάθηκαν ή δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Από τη διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 106, 335 και 338 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι "πράγματα" κατά την έννοια της πρώτης από αυτές (άρθρο 559 αριθ. 8) που προτάθηκαν ή δεν προτάθηκαν, των οποίων η λήψη ή μη λήψη υπόψη από το δικαστήριο ιδρύει τον προβλεπόμενο από αυτή λόγο αναφέρεως, αποτελούν οι αυτοτελείς ισχυρισμοί των διαδίκων που θεμελιώνουν ή καταλύουν την βάση της αγωγής, ανταγωνιστικής, ενστάσεως ή αντενστάσεως, και ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, όχι δε και ο ισχυρισμός που συνεχεται με την ιστορική αυτή της αγωγής της ενστάσεως ή της αντενστάσεως, ο οποίος αποκρούεται ή γίνεται δεκτός με την παραδοχή ή την απόρριψη, αντιστοίχως, ως αβασίμων ή βασιμών των θεμελιωτικών της αγωγής, ενστάσεως ή

αντενστάσεως πραγματικών γεγονότων. Εξ άλλου, δεν αποτελούν "πράγματα" και τα επικαλούμενα από τους διαδίκους αποδεικτικά μέσα και, πολύ περισσότερο, η αξιολόγηση από το δικαστήριο του περιεχομένου των εγγράφων και των λοιπών αποδεικτικών μέσων. Επομένως, δεν ιδρύουν το ανωτέρω λόγο αναφέρεως οι αιτιολογημένες αρνήσεις της αγωγής, ανταγωνιστικής, ενστάσεως ή αντενστάσεως, ούτε οι ισχυρισμοί που αποτελούν επιχειρήματα ή συμπεράσματα των διαδίκων ή του δικαστηρίου, τα οποία συνάγονται από την εκτίμηση των αποδείξεων αλλά ούτε και οι απαράδεκτοι ή αβάσιμοι κατά νόμο ισχυρισμοί (Ολ ΑΠ 3/1997, ΑΠ 1933/2006). Στην προκειμένη περίπτωση, με τον τέταρτο λόγο της αιτήσεως αναφέρεως, από το άρθρο 559 αρ. 8 ΚΠολΔ, αποδίδεται στην προσβαλλόμενη απόφαση η μομφή ότι δεν έλαβε υπ' όψη τους ισχυρισμούς που προτάθηκαν από τον αναφερόμενο παραδεκτά με τις από 11-5-2010 προτάσεις του, ενώπιον του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου, με αποτέλεσμα να αγχθή σε εοφθαλμικό διατακτικό, δεδομένου ότι αυτοί ασκούσαν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ο αναφερόμενος ότι δεν ελήφθησαν υπόψη οι ισχυρισμοί του και συγκεκριμένα: α) ότι ουδέποτε αμφισβήτησε την επαγγελματική κατάρτιση της αναρεσίβλητης, αλλά την καταλληλότητα του γνωστικού της αντικειμένου για τη διατύπωση επιστημονικών απόψεων στην υπόθεση της εξαφανίσεως του Α. Μ., β) ότι η αναρεσίβλητη αυθαίρετα συμπέρανε ότι η Αστυνομία συγκάλυπτε το παιδερσαστικό κώλυμα που δέθεν δρούσε στην ... γ) ότι, όπως δήλωσε στο ποινικό ακροατήριο ο δικηγόρος της μητέρας του θύματος, η μητέρα του εστράφη δικαστικά εναντίον της αναρεσίβλητης, δ) ότι το δικαστήριο ανηλίκων αναγνώρισε τη συμβολή της δεκατριώχρονης εντολέα του στη διαλεύκανση της υποθέσεως και ε) ότι η αναρεσίβλητη εξέδωθη από τη μητέρα του θύματος από τη θέση της ως τεχνικής συμβούλου ως αποτέλεσμα των ασήρικτων απόψεών της. Ο λόγος αυτός της αναφέρεως είναι προεχόντως απαράδεκτος, καθ' όσον όλες οι προσβαλλόμενες ως άνω αιτιάσεις δεν αποτελούν "πράγμα" κατά την προεκτεθείσα έννοια, αλλά άνησαν των αγωγικών ισχυρισμών, καθώς και επιχειρήματα και συμπεράσματα του αναφερόμενου, τα οποία συνάγονται από την εκτίμηση και αξιολόγηση των αποδείξεων προς αντίκρουση των αγωγικών ισχυρισμών.

Ο αναρετικός λόγος του άρθρου 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ ιδρύεται όταν το δικαστήριο της ουσίας δεν έλαβε υπ' όψη αποδεικτικά μέσα που ο διάδικος επικαλέσθησαν και προσκόμισαν είτε προς άμεση απόδειξη, είτε για τη συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων. Εξ άλλου, κατά την έννοια του ως άνω εδαφίου, για την ίδρυση του λόγου αυτού αναφέρεως αρκεί και μόνη η ύπαρξη αμφιβολιών για τη λήψη υπ' όψη από το δικαστήριο προσκομισθέντων με επίκληση αποδεικτικών μέσων, τα οποία το δικαστήριο έχει υποχρέωση να λαμβάνει υπ' όψη κατά τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 335, 338, 339, 341 και 346 ΚΠολΔ (Ολ ΑΠ 2/2008). Ο ανωτέρω λόγος καθίσταται αβάσιμος, αν αποδεικνύεται από την απόφαση ότι ελήφθησαν υπ' όψη όλα τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία προσκομίσθησαν και των οποίων έγινε επίκληση. Συνήθως αρκεί προς τούτο η γενική αναφορά του είδους του αποδεικτικού μέσου (μάρτυρες, έγγραφα κλπ), άνευ ανάγκης ειδικής αξιολογήσεως εκάστου και άνευ διακρίσεως από ποια αποδεικτικά μέσα προκύπτει άμεση και από ποια έμμεση απόδειξη. Μη λήψη υπ' όψη, πάντως, δεν συνάγεται από μόνο το γεγονός ότι μνημονεύονται στην απόφαση ορισμένα μόνο από τα προσκομισθέντα με επίκληση αποδεικτικά μέσα, όχι όμως και τα επίδικα (ΑΠ 1573/2006). Στην προκειμένη

περίπτωση, με τους όγδοο (κατά το δεύτερο μέρος του) και τον ένατο λόγους του αναρετηρίου, από τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 11 περ. γ' ΚΠολΔ, προβάλλεται από τον αναφερόμενο η αιτίαση, ότι το δικαστήριο της ουσίας, προκειμένου να καταλήξει στο άνω αποδεικτικό πόρισμα, δεν έλαβε υπ' όψη τα κατωτέρω αποδεικτικά μέσα, που νόμιμως επικαλέσθησε και προσκόμισε ενώπιον του, προς απόδειξη των ισχυρισμών του και ανταπόδειξη των αγωγικών ισχυρισμών και συγκεκριμένα: 1) Την ληξιαρχική πράξη γεννήσεως του ανηλίκου εντολέα του Α., που γεννήθηκε στις 20-4-1993 στη Δράμα, 2) την από 9-5-2007 ανοιχτή επιστολή της μητέρας του εντολέα του, προς τον τύπο και προς το Ε.Σ.Ρ., μαζί με την υπ' αριθ. ..., από 9-5-2007 έκθεση επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας του Πρωτοδικείου Αθηνών Β. Δ.-Π., της εξώδικσης δήλωσε της μητέρας του εντολέα του, προς το Ε.Σ.Ρ., 3) την από 28-11-2006 αίτηση των γονέων του εντολέα του, προς τον ειδικό Εφέτη Ανακριτή Θεσσαλονίκης, με την οποία ζητούσαν την διεξαγωγή ιατροδικαστικής πραγματογνωμοσύνης, προκειμένου να αποδειχθεί, ότι ο 13χρονος υιός του, δεν είχε κακοποιηθεί σεξουαλικά, 4) την από 13-11-2006 ιατρική γνωμάτευση του ιατρού δερματολόγου-αφροδισιολόγου Α. Μ., 5) το υπ' αριθ. πρωτ. .../8-1-2007 διαβιβαστικό έγγραφο του άνω Εφέτη Ανακριτή προς τον Εισαγγελέα Εφετών Θεσσαλονίκης, το υπ' αριθ. .../8-1-2007 έγγραφο του άνω Εισαγγελέα, στο οποίο αναφέρεται η διαφώνια του για τη διεξαγωγή ιατρικής πραγματογνωμοσύνης, στον ανήλικο εντολέα του και την υπ' αριθ. 5/2007 αίτηση του άνω Ειδικού Εφέτη Ανακριτή, με την οποία απορρίφθηκε η ως άνω αίτηση, 6) την υπ' αριθ. πρωτ. .../9-3-2007 αναφορά των διορισθέντων από τις προανακριντικές αρχές πραγματογνωμόνων, για την διεξαγωγή παιδοψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης, των ανηλίκων που εμπλέκονται στην υπόθεση του θανάτου του Α. Μ., προς τον Εισαγγελέα Εφετών Θεσσαλονίκης, 7) τις αναφορές των πέντε (5) επίσημα διορισθέντων πραγματογνωμόνων τις οποίες υπογράφη για λογαριασμό της ομάδας ο Μ. Μ. και συγκεκριμένα: α) την από 6-7-2006 προς τον προανακριντικό υπάλληλο, Δ/τή του Τμήματος Ασφαλείας ... Δ. Φ., με κοινοποίηση στην εισαγγελέα και τον αντεισαγγελέα Πρωτοδικών Βέροιας, β) την υπ' αριθ. πρωτ. .../11-7-2006 αναφορά προς τον Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών Βέροιας Σ. Ζ. και γ) την υπ' αριθ. πρωτ. .../8-11-2006 αναφορά προς τον Ειδικό Εφέτη Ανακριτή Μ. Γ., το από ...-2006 δελτίο τύπου της παιδοψυχιατρικής εταιρείας Ελλάδος-Ένωσης Ψυχιάτρων Παίδων και Εφήβων, 9) την υπ' αριθ. πρωτ. .../30-3-2007 εισαγγελική παραγγελία του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, προς το ... Πανεπιστήμιο ..., καθώς και την υπό ίδιαν ημερομηνία αίτηση των εντολέων του, μετά την οποία εξεδόθη η άνω εισαγγελική παραγγελία, ως και την υπ' αριθ. .../26-1-2007 έκθεση της αναρεσίβλητης, που κατέθεσε στον Ειδικό Εφέτη Ανακριτή, την οποία υπογράφη ως αναπληρώτρια καθηγήτρια ψυχολογίας του Πανεπιστημίου ..., 10) την υπ' αρ. πρωτ. .../1-4-2007 απάντηση του Πανεπιστημίου ..., 11) την υπ' αριθ. .../24-4-2008 εισαγγελική παραγγελία του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, προς την Νομαρχία Αθηνών και την υπό ίδιαν ημερομηνία αίτηση των εντολέων του, βάσει της οποίας εκδόθηκε η ως άνω εισαγγελική παραγγελία, 12) την υπ' αριθ. .../18-5-2009 εισαγγελική παραγγελία του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, προς το Πρωτοδικείο Αθηνών, που χορηγήθηκε μετά από την υπό ίδιαν ημερομηνία αίτηση των εντολέων του, η οποία πρωτοκολλήθηκε με αριθ. .../18-5-2009 στο Γενικό Πρωτόκολλο του Πρωτοδικείου Αθηνών και χρώθηκε στο Τμήμα Έρευνας και Νομολογίας, 13) την υπ' αριθ. πρωτ. .../8-10-2008 απάντηση της Νομαρχίας Αθηνών, 14) την από 13-7-2006 έκθεση εξέτασης της εντολέα του Ε. Ζ. χωρίς όρκο, κατά την προανάκριση, ενώπιον του Αστυνομικού Υποδιευθυντή Δ. Φ., διοικητού του Τ/Α ..., 15)

αντίγραφο του DVD της εκπομπής "...", του τηλεοπτικού σταθμού ..., της ...-3-2007, με παρουσίαση του δημοσιογράφου Γ. Α., καθώς και αναλυτικά απομαγνητοσκοπημένα αποσπάσματα της ως άνω εκπομπής, 16) το οπτικό της υπ' αριθ. 1481α-1481 β/2008, 1965/2008, 2027-2028/2008, 2085α-2085β/2008, 233-233α/2009 αμετάκλητης απόφασης του Μονομελούς Δικαστηρίου Ανηλικών Θεσσαλονίκης και 17) την υπ' αριθ. 58/2010 απόφαση του Ζ' Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου, με την οποία κατέστη αμετάκλητη η ως άνω απόφαση του Μονομελούς Δικαστηρίου Ανηλικών Θεσσαλονίκης. Από τη βεβαίωση, όμως, που περιέχεται στην υπ' αριθ. 5971/2010 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, το περιεχόμενο της οποίας ενσωματώνεται στην παραδεκτώως προσβαλλόμενη υπ' αριθ. 3473/2013 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, για να καταλήξει το άνω Δικαστήριο στο προεκτεθέν πόρισμά του, έλαβε υπ' όψη "...την κατάθεση των μαρτύρων των διαδικιών, που εξετάσθηκαν στο ακροατήριο τον εν λόγω Δικαστήριο και περιέχονται στα πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης, που έχουν τον ίδιο αριθμό με την απόφαση αυτή και των οποίων η τήρηση έγινε με φωνολήψια, καθώς και από όλα τα έγγραφα, που νόμιμα επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, συμπεριλαμβανομένων και των υλικών φορέων εγγραφής (DVD) των συγκεκριμένων εκπομπών, που προσκομίζονται από τον εναγόμενο...", σε συνδυασμό με το όλο περιεχόμενο της πρωτόδικης απόφασης που ενσωματώνεται στην προσβαλλόμενη εφετειακή, στην οποία αναφέρονται ρητώς ορισμένα από τα έγγραφα αυτά, μεταξύ των οποίων και η προρρηθείσα αμετάκλητη απόφαση του Μονομελούς Δικαστηρίου Ανηλικών Θεσσαλονίκης για την οποία γίνεται ειδική εκτίμηση και αξιολόγηση, δεν καταλείπεται αμφιβολία, αλλά, αντιθέτως, καθίσταται αδιατάκτως βέβαιο, ότι το άνω πρωτοβάθμιο Δικαστήριο έλαβε υπ' όψη και τα ως άνω αποδεικτικά μέσα στα οποία αναφέρεται ο αναερεσίω, για την συναγωγή του αποδεικτικού του πορίσματος. Επομένως, οι ερευνημένοι από την ανωτέρω διάταξη αντίθετοι λόγοι αναερεσίως (όγδοος, κατά το δεύτερο μέρος του, και ένατος), είναι αβάσιμοι.

Με το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, όπως αυτό ισχύει μετά την αναθεώρηση του με το από 6/17-4-2001 Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής, ορίζεται ότι "οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφ' όσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας". Με την νέα αυτή διάταξη ο αναθεωρητικός νομοθέτης επέλεξε να κατοχυρώσει ρητώς, από το όλο σύστημα των εγγυήσεων για τα επιτρεπτά όρια των επιβαλλόμενων στα ατομικά δικαιώματα νομοθετικών περιορισμών, την εγγύηση εκείνη που είναι γνωστή ως αρχή της αναλογικότητας. Απέκτινος έτοι ρητή συνταγματική υφή η αρχή αυτή, η οποία, ωστόσο, και προηγούμενες αναγνωρίζονταν ως αρχή συνταγματικής ισχύος, που απορρέει από την ίδια την έννοια του κράτους δικαίου και από την αρχή της ισοτιμίας, αλλά και από την ουσία των θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων. Η αρχή αυτή επενεργεί σε κάθε είδους κρατική δραστηριότητα, καθώς και στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου και συνεπώς πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη κατά την ερμηνεία και εφαρμογή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου. Η ως άνω συνταγματική διάταξη, έστω και αν ρητά δεν αναφέρεται σ' αυτήν, απευθύνεται και στον δικαστή, όσον αφορά τις σχέσεις των διαδικιών. Ο δικαστής κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των διατάξεων της κοινής νομοθεσίας οφείλει να προστρέχει στο κριτήριο για την όλη έννομη τάξη περιεχόμενο

της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας. Η κρίση δηλαδή του ουσιαστικού δικαστηρίου πρέπει να μην παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, ούτε να υπερβαίνει τα ακραία όρια της διακριτικής του ευχέρειας, που αποτελεί, γενική αρχή του δικαίου και μέσο ελέγχου της κρίσεως του δικαστηρίου. Περαιτέρω, κατά την έννοια του άρθρου 932 ΑΚ, το δικαστήριο της ουσίας, αφού δεχθεί ότι συνυπάρχει αδικοπραξία προεκλήθη σε κάποιο πρόσωπο ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη, καθορίζει στη συνέχεια το ύψος της οφειλόμενης γι' αυτήν χρηματικής ικανοποίησης, με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και της λογικής, λαμβάνοντας ιδίως υπ' όψη ως κριτήρια: το είδος της προσβολής, την έκταση της βλάβης, τις συνθήκες τελείωσης της αδικοπραξίας, τη βαρύτητα του πταίσματος του υπόχρεου, το τυχόν συντρέχον πταίσμα του δικαίου και την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των διαδίκων μερών. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να οδηγούν τον δικαστή να σχηματίσει την κατά το άρθρο 932 ΑΚ εύλογη κρίση του (όχι κατά τις υποκειμενικές του ανέλεγκτες αντιλήψεις, αλλά) κατ' εφαρμογή του αντικειμενικού μέτρου που θα εφάρμοζε και ο νομοθέτης, αν έθετε ο ίδιος τον κανόνα αποκατάστασης της ηθικής βλάβης στην ατομική περίπτωση. Το αντικειμενικό αυτό μέτρο συνάγεται από τον ανωτέρω σκοπό του άρθ. 932 ΑΚ και, μέσω αυτού, από την όλη κλίμακα των υπερκεμένων σκοπών του συστήματος αποζημίωσης λόγω αδικοπραξίας του ΑΚ. Η κρίση του δικαστηρίου ουσίας, όσον αφορά το ύψος της επιδικαστέας χρηματικής ικανοποίησης αποφασίζεται (κατ' αρχάς αναερεσίως ανέλεγκτως), με βάση τους ισχυρισμούς και τα αποδεικτικά στοιχεία που θέτουν στη διάθεσή του οι διάδικοι. Επιβάλλεται όμως, σε κάθε περίπτωση να τηρείται, κατά τον καθορισμό του επιδικαζόμενου ποσού, η αρχή της αναλογικότητας ως γενική νομική αρχή, και δη αυξημένης τυπικής ισχύος (άρθρο 2 παρ. 1 και 25 του ισχύοντος Συντάγματος) υπό την έννοια ότι η σχετική κρίση του δικαστηρίου, δεν πρέπει να υπερβαίνει τα όρια όπως αυτά διαπιστώνονται από τα δεδομένα της κοινής πείρας και την κοινή περί δικαίου συνείδηση σε ορισμένο τόπο και χρόνο, που αποτυπώνονται στη συνήθη πρακτική των δικαστηρίων. Και τούτο, διότι μια απόφαση, με την οποία επιδικάζεται ένα ευτελές ή υπερμέτρως μεγάλο ποσό, ως δήθεν εύλογο κατά την ελεύθερη κρίση του δικαστηρίου, προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης, ευτελίζει, στην πρώτη περίπτωση (όσον αφορά τον υπόχρεο) το δικαίωμα της περιουσίας του, αφού το δικαστήριο επιμεβαίνοντας στη διαφορά μεταξύ ιδιωτών πρέπει, όπως προαναφέρθη, να τηρεί μια δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στα αντιτιθέμενα συμφέροντα, με παράλληλη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Στο σημείο αυτό σημειώνεται ότι η έννοια της αναλογικότητας είναι έννοια αυστηρότερη του "εύλογου" και συνακόλουθα το "εύλογο" εμπεριέχεται αναγκαίως στο "ανάλογο". Άλλωστε την αρχή αυτή, υπό την προεκτεθείσα έννοια, εκφράζει και η υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη του άρθ. 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, υπό την έννοια ότι πρέπει να υπάρχει μια ανεκτική σχέση αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του σκοπού που επιδιώκει κάθε μέτρο, το οποίο αποστερεί ένα άτομο από θεμελιώδη δικαιώματά του, όπως από την ιδιότητα του. Εν όψει όλων αυτών η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, ως προς το ύψος του ποσού της επιδικασθείσας χρηματικής ικανοποίησης, πρέπει να ελέγχεται αναερεσίως, για το αν παραβιάζεται ευθέως ή εκ πλαγίου (άρθρο 559 ΚΠολΔ αναλόγως από τους αρ. 1 ή 19), η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 2 παρ. 1 και 25 του Συντάγματος) υπό την προεκτεθείσα έννοια, αλλά και όταν διαπιστώνεται υπέρβαση από το δικαστήριο της ουσίας των ακραίων ορίων της διακριτικής του ευχέρειας (ΟΛΑΠ 9/2015, ΑΠ 327/2017). Στην προκειμένη περίπτωση το

πρωτοβάθμιο δικαστήριο της ουσίας, ως προς το προαναφερθέν θέμα της χρηματικής ικανοποίησης για ηθική βλάβη, αφού εδέχθη ανέλεγκτως τα όσα ανωτέρω αναφέρονται στην τρίτη σκέψη της παρούσης, κατέληξε στο ακόλουθο αποδεικτικό πόρισμα: "Με όλες τις προαναφερμένες φράσεις, που διατύπωσε ο εναγόμενος στις ανωτέρω τηλεοπτικές εκπομπές και έλαβαν γνώση εκατομμύρια τηλεθεατές εξαιτίας της πανελληνίας εμβέλειας των τηλεοπτικών σταθμών και της μεγάλης τηλεθέασης των συγκεκριμένων εκπομπών, αμφισβήτησε την ακαδημαϊκή ιδιότητα, την επαγγελματική εντιμότητα και την προσωπική ηθική της ενάγουσας και απαξίωσε την επιστημονική κατάρτιση της, προσβάλλοντας την τιμή και την υπόληψή της και επιδεικνύοντας καταφρόνηση στο πρόσωπό της, καθόσον την παρουσιάζει ως άτομο ανεύθυνο και ματαιόδοξο, χωρίς επιστημονική κατάρτιση, που εξαπατά τον εντολέα της, την ελληνική κοινή γνώμη και τις δικαστικές αρχές, τα εξέφρασε, δε, αυτά ο εναγόμενος γνωρίζοντας ότι ήταν ικανά να παράγουν εξωτερικά την εντύπωση καταφρόνησης της ενάγουσας και να δημιουργήσουν μειωτικές παραστάσεις στους τηλεθεατές για το πρόσωπό της και γνωρίζοντας, επίσης, ότι ήταν πρόσφορα για να προσβάλουν την τιμή της, διότι σκοπού του ήταν να μείωναν το κύρος των απόψεων της ενάγουσας, με τις οποίες διαφωνούσε, ενώ, παράλληλα, θα μπορούσαν να λείπουν εντελώς ως καθαρά καταφρονητικές και απαξιώτικές και να αντικατασταθούν με άλλες περισσότερο πρόσφορες και πιο ήπιες εκφράσεις, γεγονός που καταδεικνύει τον, σε κάθε περίπτωση, εξυβριστικό σκοπό του εναγομένου, απορριπτομένου, ως εκ τούτου, του πιο πάνω ισχυρισμού του εναγομένου, που στηριζόμαστε στο άρθρο 367 Π.Κ., ως αβάσιμου.

Συνεπώς, οι πράξεις αυτές του εναγομένου, που συνιστούν αδικοπραξία, πρόσβαλαν την προσωπικότητα της ενάγουσας και παρέχουν σ' αυτήν την αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω της σημαντικής ηθικής βλάβης που υπέστη. Για την αποκατάσταση, δε, αυτής προσήκει, ενόψει του είδους, της βαρύτητας, του τρόπου της προσβολής, του τόπου, του χρόνου, καθώς και του μέσου που τελέσθηκε ως και της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των διαδίκων μερών, η καταβολή χρηματικής ικανοποίησης ποσού 20.000 ευρώ, το οποίο είναι εύλογο". Με βάση τις παραδοχές αυτές, το ανωτέρω δικαστήριο καθόρισε ως εύλογη χρηματική αποζημίωση για την ηθική βλάβη που υπέστη η αναερεσίβλητη, εξαιτίας της αδικοπρακτικής συμπεριφοράς του εναγομένου το ποσό των 20.000 ευρώ. Έτσι που έκρινε το Πολυμελές Πρωτοδικείο, του οποίου η απόφαση συμπεροβάλλεται, κατά τα προεκτεθέντα, και καθόρισε τη χρηματική ικανοποίηση της αναερεσίβλητης στο ποσό των 20.000 ευρώ, δεν παρεβίασε, ούτε ευθέως ούτε εκ πλαγίου, την αρχή της αναλογικότητας, ούτε τις καθιερούσες αυτήν ως άνω συνταγματικές διατάξεις (ούτε, εξάλλου, υπερέβη τα όρια της διακριτικής του ευχέρειας), αφού το ποσό αυτό, κατά την κοινή πείρα, τη δικαστηριακή πρακτική και την περί δικαίου συνείδηση, δεν υπερβαίνει, και μάλιστα καταφανώς το συνήθους επιδικαζόμενου ποσού σε παρόμοιες περιπτώσεις. Εν όψει αυτού, ο δέκατος λόγος της αίτησης αναερεσίως - με τον οποίο ο αναερεσίω αιτείται την προσβαλλόμενη απόφαση, στην οποία ενσωματώνεται η πρωτόδικη, για πλημμέλειες από τους αριθ. 1 και 19 του άρθρου 559 ΚΠολΔ, ισχυριζόμενος ότι κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας, κατά την εφαρμογή των διατάξεων ουσιαστικού δικαίου των άρθρων 25 παρ.1 και 2 παρ. 1 του Συντάγματος, 914, 932 ΑΚ, το ποσό των 20.000 ευρώ, το οποίο επιδικασθή στην αναερεσίβλητη ως εύλογη χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη είναι υπερβολικά υψηλό σε σχέση με την σε βάρος του αδικοπραξία ως αβάσιμος, εφ' όσον, κατά τα προεκτεθέντα, η προσβολή της

προσωπικότητας της αναερεσίβλητης με όσα διατύπωσε στους πανελληνίας εμβέλειας τηλεοπτικούς σταθμούς ο αναερεσίω, που συνιστούν την ειδικότερη μορφή του εγκλήματος της εξυβρίσεως του άρθρου 361 Π.Κ., η οποία ετελέσθη με ειδικό σκοπό εξυβρίσεως, ήταν ιδιαίτερως σοβαρή και είχε τις προεκτεθείσες συνέπειες σε πολλές εκφάνσεις της προσωπικότητάς της. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, και εφ' όσον δεν υπάρχει άλλος λόγος αναερεσίως, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση ως αβάσιμη, να διαταχθεί η εισαγωγή του κατατεθέντος από τον αναερεσίω παραβόλου, λόγω της ήττας του, στο Δημόσιο Ταμείο(άρθρο 495 παρ. 3 του ΚΠολΔ) και να καταδικασθεί αυτός, ως ηττηθείς, στα δικαστικά έξοδα της αναερεσίβλητης, που κατέθεσε πρότασης, κατά το νόμιμο και βάσιμο αίτημα της τελευταίας (ΚΠολΔ 176, 183 και 191 παρ.2) όπως ειδικότερα αναφέρεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 10-11-2015 αίτηση του Δ. Σ. για αναίρεση των υπ' αριθ. 3473/2013 και 3317/2015 αποφάσεων του Εφετείου Αθηνών.

Διατάσσει την εισαγωγή του κατατεθέντος από τον αναερεσίω παραβόλου στο Δημόσιο Ταμείο.

Καταδικάζει τον αναερεσίω στα δικαστικά έξοδα της αναερεσίβλητης, τα οποία ορίζει στο ποσό των δύο χιλιάδων επτακοσίων (2700) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στην Αθήνα, στις 28 Νοεμβρίου 2017.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, στις 9 Ιανουαρίου 2018.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΗΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ